

Nr 116.

Av herr **Petrén Alfred**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa ändringar i lönestaterna för personalen vid rikets hospital och asylor.

Med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 113 angående vissa ändringar i lönestaterna för personalen vid rikets hospital och asylor tiltåter jag mig härmed vördsamt väcka följande motion.

Uti ifrågavarande nådiga proposition göres — på grund av de betydande svårigheter att besörja rekryteringen inom hospitalsläkarkåren, som för närvarande möta — framställning om en lönereglering för denna, som dock endast avser att vara ett provisorium, i det att departementschefen anför, att — först sedan de sakkunnige, som inom departementet äro sysselsatta med behandling av den lägre hospitalspersonalens ställning och löneförhållanden, avgivit sitt betänkande — den lämpligaste tidpunkten torde vara inne att slutgiltigt och i ett sammanhang upptaga frågan om lönereglering för rikets hospital i dess helhet, och att det härvid tilläventyrs kan befinnas lämpligt att frågan, åtminstone i vissa avseenden, hänskjutes till löneregleringskommittén. Den sålunda föreslagna provisoriska löneregleringen går huvudsakligast ut därpå, att samtliga underläkartjänster förvandlas till biträdande läkartjänster, samt att den *kontanta* avlöningen för dessa höjes från nuvarande 3,500 kronor till 4,500 eller, där biträdande läkare är förordnad för viss tid, till allenast 4,000 kronor, ävensom att för hospitalsläkartjänsterna (graden mellan överläkare- och biträdande läkartjänsterna) den *kontanta* avlöningen höjes från nuvarande 5,000 kronor (med ett ålderstillägg å 500 kronor efter 5 år) till 5,500 kronor (med tvänne ålderstillägg å vardera 500 kronor efter 5 resp. 10 år). Däremot berör den nådiga propositionen icke överläkartjänsterna, liksom icke heller läkartjänsten vid Visby hospital, för vilken senare avlöningen är fastställd till 4,500 kronor *ett i allt*. Det är denna sistnämnda tjänst mitt ändringsförslag gäller.

Till frågans belysande får jag till en början ur direktionens över Visby hospital yttrande över medicinalstyrelsens underdåniga framställning i ärendet — vilken framställning icke heller innebar någon ändring i grundlönen för ifrågavarande tjänst — anföra följande:

»— — — Läkaren vid Visby hospital skulle sålunda enligt nya löneförslaget komma i åtnjutande av löneförmåner, vilka, innan han tillträtt sitt ålderstillägg, understiga de i nya löneförslaget lägst avlönade läkarnas vid rikets övriga hospital, nämligen biträdande läkarna (varvid är att märka, att medicinalstyrelsen föreslagit en kontant avlöning av allenast 4,000 kronor för *samtliga* biträdande läkare). Han har dessutom rättighet att i Visby stad idka enskild praktik. Men vid det förhållandet att här praktisera ej mindre än 9 läkare på ett innevånareantal av 10,000, torde det vara endast en obetydlig inkomst att beräkna av den nämnda rättigheten. Någon anledning att antaga avsevärd minskning i läkarnas antal är ej att förvänta, då 8 av dem genom sina tjänster äro bunda vid Visby.

Redan i Eders Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen 1904 angående avlöningsstat för hospitalet i Visby anföres ur Kungl. medicinalstyrelsens motivering följande: »Medicinalstyrelsen funne det därför nödvändigt, att hospitalet finge särskild läkare, och om en väl kvalificerad sådan skulle kunna påräknas, *måste avlöningsförmånerna sättas så, att läkare, vilka tjänstgjort vid rikets större anstalter för sinnessjuka såsom underordnade läkare, kunde finna med sin fördel förenligt att söka platsen.**) Under sådana förhållanden synes det direktionen egendomligt, att i det nya löneregleringsförslaget läkarens vid Visby hospital lön är under de fem första åren lägre än den lägst aflönade vid rikets övriga hospital. — — —»

Den kritik, som här riktats mot medicinalstyrelsen med anledning därav att den vid framställande av förslag angående höjande av lägre avlönade läkartjänster vid hospitalen icke medtagit läkartjänsten vid Visby hospital, har i själva verket ännu mera giltighet i fråga om Kungl. Maj:ts proposition, då enligt denna läkaren vid Visby hospital i avlöningshänseende kommer i en än mer ogynnsam ställning gent emot biträdande läkarna, i det att häri icke — såsom medicinalstyrelsen föreslagit — göres någon ändring uti den nuvarande bestämmelsen, att läkaren vid Visby hospital erhåller ålderstillägg (med 600 kronor) först efter 10 år, medan å andra sidan Kungl. Maj:t för sådana biträdande läkare, som icke äro förordnade allenast på viss tid, föreslår — enligt

*) Kursiverat av motionären.

mitt förmenande på mycket goda grunder — 500 kronor mera än vad som medicinalstyrelsens framställning innebar. Enligt Kungl. Maj:ts förslag få sålunda de biträdande läkare, vilka — i likhet med hospitalsläkarna — förordnas tillsvidare, såsom ovan nämnts, en kontant avlöning av 4,500 kronor eller samma grundlön som läkaren vid Visby hospital (medan denna *för närvarande* är 1,000 kronor större än biträdande läkarlönen), vartill så kommer för biträdande läkare förmån av fri bostad med möbler och sängkläder, bränsle, lyse och tvätt samt kost, medan läkaren vid Visby hospital saknar alla naturaförmåner. Vid sådant förhållande — och med särskild hänsyn därtill, att, såsom direktionen över Visby hospital framhållit, läkaren därstädes, i anseende till stadens förhållandevis stora antal läkare, i allmänhet icke torde kunna räkna med någon mera avsevärd inkomst av enskild praktik — synes det mig vara i hög grad att befara, att platsen vid inträffande ledighet icke bleve sökt av någon vid hospital anställd läkare utan kanske allenast av en läkare på platsen, som tilläventyrs saknade all speciell utbildning på området i fråga. Då läkaren vid Visby hospital emellertid i allt har samma skyldigheter som överläkarna vid rikets övriga hospital, skulle platsens besättande med en läkare utan all psykiatrisk skolning innebära ett synnerligen stort missförhållande. Hänsynen till Gottlands sinnessjukvård synes mig fördenskull kräva att lönen för läkaren vid Visby hospital redan vid den nu ifrågasatta provisoriska löneregleringen, som ju dock kan komma att omfatta både två och kanske ännu flera år, höjes i proportion med biträdande läkarnas kontanta avlöning.

På grund av vad sålunda blivit anfört får jag vördsamt föreslå den ändring uti det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget till lönestat för personalen vid Rikets hospital och asylor, att grundlönen för läkaren vid Visby hospital — såsom direktionen för ifrågasatt anstalt ock påyrkat — höjes till 5,500 kronor varav $\frac{2}{3}$ anses såsom lön och $\frac{1}{3}$ som tjänstgöringspenningar.

Stockholm den 8 april 1913.

Alfred Petré.